

RELACION
PËR PROJEKTLIGJIN
“PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË LIGJIN NR. 115/2016 “PËR ORGANET E
QEVERISJES SË SISTEMIT TË DREJTËSISË”

-HYRJE

Kuvendi i Shqipërisë më datë 03.11.2016 ka miratuar ligjin nr. 115/2016 “Për organet e qeverisjes së sistemit të drejtësisë” (“ligji 115/2016”) i cili ka përcaktuar parimet dhe rregullat në lidhje me organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë Gjyqësor, të Këshillit të Lartë të Prokurorisë, të Inspektorit të Lartë të Drejtësisë, të Këshillit të Emërimeve në Drejtësi, si dhe të Shkollës së Magjistraturës.

Ligji 115/2016 është bërë objekt i shqyrtimit nga Gjykata Kushtetuese me kërkesë të Shoqatës Kombëtare të Gjuetarëve të Republikës së Shqipërisë dhe një grupi jo më pak se 1/5 e deputetëve të Kuvendit të Shqipërisë.

Në përfundim të shqyrtimit në seancë plenare, Gjykata , nëpërmjet vendimeve 41/2017 dhe 78/2017, ka shfuqizuar disa dispozita të ligjit, konkretisht:

-Nenin 5 “Shkeljet disiplinore të anëtarëve të Këshillit të Lartë Gjyqësor”;

-Nenin 61 “Mbledhja plenare e Këshillit të Lartë Gjyqësor” ;

Nenin 103 “Shkeljet disiplinore të anëtarëve të Këshillit të Lartë të Prokurorisë”;

Nenin 159 “Mbledhja plenare e Këshillit të Lartë të Prokurorisë”;

Nenin 169, pika 5, për të drejtën e Ministrit të Drejtësisë për të marrë pjesë në mbledhjet e KLP;

Neni 76, pika 2, për marrjen e vendimit për përjashtimin e një anëtari të KLGJ-së nga Kryetari i KLGJ në rast konflikt interesi.

Dispozitat e shfuqizuara të ligjit për organet e qeverisjes lidhen me shkeljet disiplinore ndaj anëtarëve të Këshillave, ushtrimin e funksioneve nga Komisionet dhe mbledhjet plenare të Këshillave, marrëdhëniet e Këshillit të Lartë të Prokurorisë me Ministrin e Drejtësisë, si dhe procedurën e përjashtimit të një anëtari të Këshillit nga pjesëmarrja në shqyrtimin e procedurës administrative.

Këshilli për Legjislacionin në Kuvend, në përmbushje të detyrimit kushtetues për zbatimin e vendimeve të Gjykatës Kushtetuese, bazuar në nenin 87 të Rregullores së Kuvendit, ka marrë në shqyrtim vendimet e Gjykatës Kushtetuese, në mbledhjet e datave 19.1.2018, 30.1.2018, 6.2.2018, 13.2.2018, 27.2.2018, 14.5.2019 dhe 28.6.2019.

Në përfundim të analizës dhe diskutimeve, si dhe bazuar në opinionin e paraqitur nga ekspertët, Këshilli për Legjislacionin vendosi të ndërmarrë nismën ligjore për të bërë disa amendamente në ligjin nr. 115/2016 “Për organet e qeverisjes së sistemit të drejtësisë”, me qëllim reflektimin e vendimmarrjes së Gjykatës Kushtetuese.

Nisma ligjore, në aspektin formal vjen si nismë deputeti, bazuar në nenin 81, pika 1, të Kushtetutës, dhe nenin 68 të Rregullores së Kuvendit, dhe do të shqyrtohet sipas procedurave të parashikuara në Rregulloren e Kuvendit.

I. QËLLIMI DHE PËRMBAJTJA E PROJEKTLIGJIT

Projektligji propozon rregullimin dhe plotësimin e disa dispozitave të ligjit 115/2016 “Për organet e qeverisjes së sistemit të drejtësisë”, pas shfuqizimit të plotë apo të pjesshëm të disa neneve të këtij ligji, me vendimet nr.41/2017 dhe nr.78/2017 të Gjykatës Kushtetuese.

Ndryshimet që propozohen janë të domosdoshme për mirëfunksionimin e Këshillit të Lartë Gjyqësor dhe Këshillit të Lartë të Prokurorisë, të cilët gjatë veprimtarisë së tyre po hasin vështirësi për shkak të mungesës së parashikimeve ligjore për mbledhjet plenare të këshillave, që ka sjellë probleme në funksionimin dhe vendimmarrjen e tyre.

Gjithashtu, shfuqizimi i disa neneve për shkeljet disiplinore ka cenuar veprimtarinë e Këshillave në drejtim të hetimit dhe të procedimit disiplinor të gjyqtarëve dhe prokurorëve.

Projektligji përbëhet nga 9 nene, si më poshtë:

-Neni 1 i projektligjit synon të plotësojë rregullimet ligjore lidhur me shkeljet disiplinore të anëtarëve të Këshillit të Lartë Gjyqësor. Neni 5 i shfuqizuar i ligjit 115/2016 synonte të rregullonte përgjegjësinë disiplinore të anëtarëve të Këshillit të Lartë Gjyqësor. Ky nen nuk përmbante ndonjë rregullim thelbësor, mbi shkeljet disiplinore por i referohej rregullimit më të detajuar të së njëjtës lëndë (përgjegjësisë disiplinore) në ligjin për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve. Neni i shfuqizuar përcaktonte se i gjithë rregullimi për përgjegjësinë disiplinore të magistratëve do të zbatohet *mutatis mutandis* ndaj anëtarëve të Këshillit.

Gjykata Kushtetuese në vendimin nr.41/2017 konstatoi se:” 41.Në zbatim të frymës së parimit të sigurisë juridike, Gjykata çmon se për shkak të specifikës dhe statusit të anëtarëve të KLGJ-së dhe KLP-së, përcaktimi i përgjegjësive disiplinore në mënyrë shteruese në nenet 5 dhe 103 të ligjit nr.115/2016 “Për organet e qeverisjes së sistemit të drejtësisë” është detyrim ligjor që rrjedh nga Kushtetuta. Gjykata çmon se mosparashikimi ose referimi te një ligj tjetër cenon

statusin e këtyre organeve kushtetuese, që duhet të kenë siguri juridike gjatë qëndrimit në detyrë.”

Në reflektim të vendimit të mësipërm të Gjykatës Kushtetuese, propozohet një riformulim i nenit 5, për të ofruar një rregullim specifik për rastet që do të konsiderohen shkelje disiplinore për anëtarin e Këshillit të Lartë Gjyqësor.

-Në vazhdim të përcaktimit të përgjegjësisë disiplinore të anëtarëve të Këshillit të Lartë Gjyqësor, **në nenin 2** të projektligjit, propozohet shtesa e tre neneve të reja, 5/1, 5/2 dhe 5/3, në të cilat është bërë një ndarje e shkeljeve disiplinore, sipas natyrës së tyre në:

-shkelje disiplinore në lidhje me ushtrimin e funksionit;

-shkelje disiplinore jashtë ushtrimit të funksionit;

-shkelje disiplinore për shkak të kryerjes së një vepre penale.

-Neni 3 i projektligjit parashikon kompetencat e mbledhjes plenare të Këshillit të Lartë Gjyqësor. Neni 61 i shfuqizuar listonte të gjitha kompetencat e KLGJ të cilat sipas ligjvënësit duhet të ushtrohen nga Mbledhja Plenare e Këshillit. Lista e nenit 61 përfshinte vetëm disa nga kompetencat që Kushtetuta i kishte veshur KLGJ-së, ndërkohë që gjithë kompetencat e tjera (të parashikuara nga Kushtetuta) do të ushtroheshin nga komisionet e përhershme. Gjykata Kushtetuese, me vendimin 41/2017, e shfuqizoi nenin 61 të ligjit 115/2016 me arsyetimin se: “21.Gjykata konstaton se kompetencat, si transferimi i gjyqtarëve/prokurorëve, vendosja e masave disiplinore ndaj gjyqtarëve/prokurorëve të të gjitha niveleve, propozimi Presidentit të Republikës i kandidatëve për gjyqtarë të Gjykatës së Lartë, propozimi Kuvendit i kandidatëve për Prokuror të Përgjithshëm, propozimi dhe administrimi i buxhetit apo dhe miratimi i rregullave të etikës dhe mbikëqyrja e respektimit të saj, të parashikuara shprehimisht nga Kushtetuta, nuk janë parashikuar si kompetenca që ushtrohen respektivisht nga mbledhjet plenare të KLGJ-së dhe KLP-së. Si rrjedhim, Gjykata vlerëson se të gjitha kompetencat e parashikuara nga Kushtetuta duhet të implementohen si të tilla në ligj dhe nuk mund t’u delegohen komisioneve. 22.Gjykata thekson se si komisionet e përhershme edhe ato të përkohshme janë organizma ndihmës në varësi të KLGJ-së dhe KLP-së dhe si të tillë nuk mund të ushtrojnë atributet që Kushtetuta ua ka njohur në mënyrë të shprehur këtyre të fundit.”

Për këtë arsye, në respektim të vlerësimit të GJK, hartimi i ndryshimit të propozuar parashikon se Këshilli i Lartë Gjyqësor i ushtron gjithë të gjitha kompetencat e tij kushtetuese në mbledhjen plenare. Neni 61 i riformuluar ruan nga neni 61 i mëparshëm instrumentet ligjorë (akte nënligjore, individuale etj.) me anë të të cilëve Këshilli i Lartë Gjyqësor ushtron kompetencat e tij thelbësore kushtetuese.

-Neni 4 i projektligjit propozon një riformulim të pikës 2 të nenit 76, pas shfuqizimit që Gjykata Kushtetuese, me vendimin nr.78/2017, i ka bërë pikës 2 të nenit 76 të ligjit. Në vendimin e saj Gjykata Kushtetuese është shprehur: “Duke qenë se kompetenca për të vendosur në lidhje me

kërkesën për përjashtim, pra në lidhje me pjesëmarrjen ose jo të anëtarit të Këshillit në shqyrtimin e procedurës administrative, lidhet në mënyrë të drejtë me kompetencat funksionale të këtij organi, ajo nuk mund të ushtrohet nga një organ tjetër, siç është kryetari apo zëvendëskryetari Po ashtu, parashikimi se në rastet e paraqitjes së kërkesës për përjashtim për kryetarin vendos zëvendëskryetari, përbën një kompetencë shtesë që i njihet nga ligji këtij të fundit, i cili, siç u theksua më sipër, është parashikuar si funksion më vete vetëm me qëllim moskrijimin e boshllëqeve në institucion në rastet e mungesës apo pamundësisë së kryetarit për të ushtruar funksionet e tij.”

Me riformulimin e propozuar, kompetenca për përjashtimin e një anëtari të Këshillit i takon vendimmarrjes së vetë Këshillit, dhe në rastin kur kërkohet përjashtimi i Kryetarit, zëvendëskryetari ka vetëm tagrin e drejtimit të mbledhjes.

-Neni 5 i projektligjit parashikon rregullimin e dispozitës lidhur me shkeljet disiplinore të anëtarëve të Këshillit të Lartë të Prokurorisë. Neni 103 i shfuqizuar, kishte për synim të rregullonte përgjegjësinë disiplinore të anëtarëve të Këshillit të Lartë të Prokurorisë, duke përcaktuar se ndaj anëtarëve të Këshillit do të zbatoheshin për aq sa ishte e mundur, dispozitat e ligjit për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve. Gjykata Kushtetuese konstatoi se referenca në ligjin për statusin përbënte një shkelje ndaj parimit kushtetues për sigurinë juridike. Për shkak të veçantisë së statusit të anëtarëve të KLGJ dhe KLP (shiko paragrafin 41 të vendimit 41/2017 të Gjykatës Kushtetuese) ligji duhet të parashikojë shkelje disiplinore specifike për këta zyrtarë. Për këtë arsye, Gjykata Kushtetuese shfuqizoi nenin 103 të ligjit 115/2016. Bazuar në vendimin e Gjykatës Kushtetuese, dhe të detyrimit që sjell ky vendim për qartësinë e dispozitave ligjore, në nenin 5 të projektligjit, propozohet ndryshimi i nenit 103 të ligjit, për të mundësuar një rregullim specifik dhe të përshtatshëm për çështjen e përgjegjësisë dhe shkeljeve disiplinore të anëtarëve të Këshillit të Lartë të Prokurorisë.

-Në vazhdim të përcaktimit të përgjegjësisë disiplinore të anëtarëve të Këshillit të Lartë të Prokurorisë, **në nenin 6** të projektligjit, propozohet shtesa e tre neneve të reja, 103/1, 103/2 dhe 103/3, në të cilat është bërë një ndarje e shkeljeve disiplinore, sipas natyrës së tyre në:

- shkelje disiplinore në lidhje me ushtrimin e funksionit;*
- shkelje disiplinore jashtë ushtrimit të funksionit;*
- shkelje disiplinore për shkak të kryerjes së një vepre penale.*

-Neni 7 i projektligjit parashikon kompetencat e mbledhjes plenare të Këshillit të Lartë të Prokurorisë. Neni 159 i shfuqizuar listonte të gjitha kompetencat e KLP të cilat sipas ligjvënësit duhet të ushtrohen nga Mbledhja Plenare e Këshillit. Lista e nenit 159 përfshinte vetëm disa nga kompetencat që Kushtetuta i kishte veshur KLP-së, ndërkohë që gjithë kompetencat e tjera, të parashikuara nga Kushtetuta, do të ushtroheshin nga komisionet e përhershme. Gjykata Kushtetuese e shfuqizoi nenin 159 të ligjit 115/2016 me arsyetimin se të gjitha kompetencat që i

janë dhënë KLP-së nga Kushtetuta duhet të ushtrohen nga Mbledhja Plenare e Këshillit dhe jo nga komisionet e përhershme (shih paragrafët 21 dhe 22 të Vendimit 41/2017 të Gjykatës Kushtetuese), të cilët mund të ketë vetëm një rol ndihmës.

Për këtë arsye, në respektim të vlerësimit të GJK, hartimi i ndryshimit të propozuar parashikon se Këshilli i Lartë i Prokurorisë i ushtron gjithë të gjitha kompetencat e tij kushtetuese në mbledhjen plenare.

-Neni 8, bën një rregullim në nenin 175 të ligjit, për analogji me rregullimin që është propozuar më sipër për Këshillin e Lartë Gjyqësor, pas shfuqizimit që Gjykata Kushtetuese, me vendimin nr.78/2017, i ka bërë pikës 2 të nenit 76 të ligjit.

Me riformulimin e propozuar, kompetenca për përjashtimin e një anëtari të Këshillit të Lartë të Prokurorisë i takon vendimmarrjes së vetë Këshillit, dhe në rastin kur kërkohet përjashtimi i Kryetarit, zëvendëskryetari ka vetëm tagrin e drejtimit të mbledhjes.

II. KONTRIBUTI PËR HARTIMIN E PROJEKTLIGJIT

Ky projektligj është produkt i punës dhe diskutimeve të përbashkëta ndërmjet ekspertëve të caktuar nga Këshilli për Legjislacionin, ekspertëve të Misionit Euralius si dhe të Kuvendit të Shqipërisë.

DEPUTETË PROPOZUES

Indira Feyzi
Adrië Skameti
Mylam Murrizi
Bashkim Fillo
Albet Hyseini
Ermonela Volokaj (Felix) Arif